

HATÁRMEGYESI NAPLÓ

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1. hóra	1 K.	1. hóra	1.50 K.
1. évré	3 K.	1. évré	4.50 K.
6. hóra	6 K.	6. hóra	9 K.
1. évré	12 K.	1. évré	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Erkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyai Lajos.

AZ ARATÁS,

amire vártunk, nem hozott csalódást. Dusan kamatozik a föld, de hiszen nem is csoda. Vérrel öntöttük, megérdemeltük az Isten áldását.

De talán jönni is kellett ennek az időnek. Most tudjuk már igazán, hogy mi ez a föld nekünk, mennyire kell szeretnünk a fekete hantokat. Új értelmet nyer az elkoptatott jelszó, hogy akié a föld, azé a haza! Mienk a haza, amíg meg tudjuk őrizni azt a világhatasztrófák földindulásában s a békés idők földet nehezen megőrző munkájában. A „frázis”, a földről és a hazáról, amit nem régen kigunyolt az ország határai között is egy alacsonyrendű nemzetköziség korlátozottsága, most az élet tüzeiben acélozódik létünk fegyverzetévé.

Nem éhezünk s éppen ezért győzni is fogunk. Magyarország több buzát termelt, mint a tavalyi évben s ezt a ragyogó eredményt el tudta érni akkor, amikor milliós hádseregében a munkaerőt csaknem mind a határokra kellett vetnie.

A múlt évi 28,641,092 métermázsza búzával szemben az idén hivatalos becslés szerint 45,970,000 métermázsza buza termett nekünk a szűkebb értelemben vett Magyarország területén. S hogy teljesen megértsük ennek jelentőségét, leszögezzük még, hogy az 1912-ik évi jó termés idején Szent-István koronája birodalmának egész területén — az 50,251,406 métermázsza buza-termés nem volt nagyobb, a

szűkebb értelemben vett Magyarországon, — mint ebben a háborús esztendőben. S ezek az adatok csak a buzára vonatkoznak, de körülbelül ilyen kedvező az arány a gabona minden nemeiben.

Nem kell-e csodálattal tekintenünk arra a népre, amelynek verejtékes munkája nyomán ilyen eredmény fakadhatott s amelynek végtelen mélységeiben a nemzetfenntartó képességnek ilyen nagy energiája feszül? Honnan vette ez a nép ezt az erőt, az önfenntartásának azt az áldozatkészségét, ami hova-tovább döntő tényezője lesz a háború kimenetelének s amit a hála és elismerés meleg rokonszenvével kell tudomásul vennie nemcsak Ausztriának, de a gondok súlyosabb felétől megszabadult Németországnak is? Hiszen arra volt itélve ez a föld, hogy végigszáguldjanak rajta a fehér cár katonái s ahol most dolgos kezek munkája takarítja be az életet, ott siralom és kétségbeesés tengerének iszapjába merüljön el minden remény. És most a cár katonái dolgoznak ott, ahol pusztítás lett volna a feladatuk. A magyar nép itthonmaradtjai között: öregek és gyenge ifjak s a világ legelső asszonyai a dolgos magyar nők soraiban fogoly oroszok aratják a magyar föld termését és segítik győzni a központi hatalmakat.

A kedvező időjárásnak köszönhető, hogy a buza és rozs minősége jobb lesz, mint a legutóbbi években volt. A kedvező időjárásnak: az Isten végtelen kegyelmének, amellyel ezt a nagy áldást a mi népünk munkaképességével szövetségbe állította.

Most már csak az a kérdés, hogy vajjon lesz-e készségünk

ezt az ajándékot jóra fordítani, s minden önzést, gonosz számítást, kizsákmányolást levertve, a győzelem zálogává

tenni azt, ami ebben a természetben erőforrássul nekünk és szövetségeseinknek jelentkezik?

A világháború.

Az orosz diplomácia kudarca.

Az oroszok folytonos harcéri kudarcaihoz járul diplomáciai balsikerük is. Szófiában a hadügyminiszter tartóztatta le az ő ügynököket, Ghenadjev volt külügyminisztert, aki olyan bűnben részes, amiért a bolgár törvények értelmében kötélt általi halál jár. Bulgáriában bitót készítenek az oroszok bűnös ügynökének, Romániában pedig, miután a pénz és a vesztegetés nem használ, most a terrortal akarnak hatni. De a román politikuskok sütkétek az orosz fenyegetésre és a leghatározottabban a semlegesség mellett vannak, annát — is inkább, mert minden komoly román ember tudja, hogy Oroszország Dardanella-akciója tulajdonképpen Romániát fegyveteti megtöréssel.

Sikeres harcaink.

Az orosz harcérien semmi nevezetes újság nincs. A helyzet változatlan, a nyugvást tart. Egyes előőrsi csatározások vannak csak, leginkább a Dyneszter frontján, amelynek bukovinai szakaszán ma éjjel heves ágyuharc kezdődött, úgy hogy csapataink a Dyneszter egyik helyén a megingott elleneséges hadállásokat maguk előtt úzve át is keltek. A főfronton azonban lényeges változás nem történt. Egyes orosz seregrészek folytatják menekülésüket Mackensen előtt és az angol sajtó mára szinte szokatlan komolysággal figyelmezteti az oroszokat arra a veszedelemre, amely őket a mi részünkről a Bug körül érheti.

Az orosz harcériéről a németek legutóbbi jelentése sem mond változást. A nyugvó-

pont még tart, a tegnapi nap is meglehetősen eseménytelen volt és az oroszok a szövetséges hadseregek egyetlen pontján sem próbálkoztak meg a megingathatatlan arcvonal áttörésével. Ugy látszik okultak azokon a hasonló kísérleteken, melyeket a mostani harci szünetet megelőző napokban tettek.

Az olasz háború.

Olaszország minden reményességét az ententebe veti, minekutána az entente éppen azért ugratta be Olaszországot a háborúba, mert viszont ő is helyzetének javulását az itáliai intervenciótól várta. Olaszországban feszült figyelemmel lesik Porro tábornok utjának eredményét, aki Joffre és French tábornaggyokkal és Albert belga királyllyal tárgyal. Az olasz tábornok most körülbelül azt a missziót teljesíti a francia fronton, ugyanolyan kiküldetést végez, mint aminőt az őszkor Pau francia tábornok orosz utja nem lendített az entente sorsán, éppen úgy az olasz hadvezér francia kirándulása sem fogja Itália harcéri esélyeit növelni.

Nagyon jellemzi az olasz flotta helyzetét, hogy egyes hajóikat görög lobogó alatt akarják járatni. Ezt a jó tanácsot természetesen Angliától kapták, aki a blokádi idejében először sértette meg a népjogot azzal, hogy semleges állam lobogóját bitortta. Hogy most az olaszok ezt megcselekszik, nem új vonás az ő jellemükben, de viszont végtelenül jellemzi siralmas és szánalmas helyzetüket az Adrián és egyéb vizeken.

Az olasz erőszakosság.

Szárazföldi és tengeri kudarcaik után kénytelenek egyet fordítani eddigi belpolitikai terrokon is. Mostanáig az volt

SOVEGJARTO vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

szines zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különböző vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ
szabott árak.

a szokás, hogy kémeket hasznoló rendőrök és utcai besúgók katolikus papokat megláncolva hurcoltattak végig az utcán Most Salandra miniszterelnök nyílt levélben hízéleg az olasz katolikus klérus hazafiságának. Nyilván megjédt: attól a hallatlan hatástól, amit a papok földözése a hívek között kellett és harctéri kudarcaikkal egyenes arányban leohad belpolitikai erőszakosságuk is.

A nyugati harctér

eseményei a régi mederben haladnak. A francia támadások sem a szorosan vett francia területen, sem Flandriában nem von érnek, sőt újabbán a célt hadsereg az, amely újra támad és az Argenneokban különösen nagy sikerük volt a megújult német támadásoknak. Joffre tábornok azonban nem fogja ki optimisztikus nyilatkozataiból, amelyek most már egészen komikusak.

A francia fővezér, aki eddig az összes ellenséges vezérek közül a legrokonszenvesebbeknek mutatkozott és aki nem volt egészen híján a francia régebbi történelemben oly nagy szerepet játszott józan észnek, ma már úgy, mint egy Kitchner és ő is kezdi a frázisokat, amelyek szerint a szövetségeseeknek előbb meg kell kezdeniük a háborút, hogy legyőzhessék a „porosz militarizmust”. Joffre ur csak ezután akarja elkezdni a háborút? Ugyan kikkel? A francia nemzet java férflakossága már elvérzett, vagy pedig német fogságban várja a háború megszámlálhatatlan napjainak végét, nemsokára a tizenhét évesekre kerül a sor és vajjon milyennek képzeli Joffre az igazi háborút, amikor mindazt, ami eddig történt, nem hajlandó érvényesnek minősíteni.

Vigyünk frissítőt a vasuti üdítő állomásra az átutazó sebesült katonák számára.

Székesfehérvár rendkívüli közgyűlése.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. hó 15-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott gróf Széchenyi Viktor főispán elnökletével, amelyen mindössze csak harmincötven gyűlétek össze. A jegyzőkönyv hitelesítésére Kováts A. Sándort és Pénzes Imrét kérték fel.

A nagykúti, sárkánykúti és laposmezei földek.

A nagykúti, sárkánykúti és laposmezei árok hosszabb idő óta beiszaposodott, aminek az lett a következménye, hogy a mellette elterülő földek víz alá kerültek és ezáltal hasznavehetetlenné váltak. A városnak ezen a részen 154 katasztrális hold területe van a többi pedig egyeseké. A város a tulajdonosokkal megegyezésre lépett, hogy ezt a területet értékesíteni fogja a víz lecsapolásával. A kulturműveltség költségvetése szent 19156 koronába kerül ezen földrészt értékesítésére. A tanács tehát azt javasolta a közgyűlésnek, hogy ezen tervezethez járuljon hozzá.

Dr. Holly Géza

azt javasolta, hogy miután a víz-lecsapolás sürgős kérdés és a város azonnal akarja ezt elvégeztetni, tekintettel a mai drága munkabérekre, jól tennie a város, ha hadifoglyokat alkalmazna. Dr. Saára Gyula poigármester a hadifoglyok engedélyezését kilátásba is helyezte.

A tanácsai előterjesztéshez többen hozzászóltak. Egyesek azt kifogásolták, hogy miért hagyták azt a földterületet eliszaposodni, Pénzes Imre pedig amellett volt, hogy a munkálatokkal várni kell. A közgyűlés a vita bezárásával elfogadta a tanács javaslatát.

A városok kongresszusának

javaslata, hogy az új termés árait leszállítsák, volt a közgyűlés második és utolsó pontja. A közgyűlés természetesen elfogadta a határozati javaslatot és a kormánytól megfelelőbb intézkedéseket vár.

Dr. Kerekes Lajos, a közéleti bizottság elnöke, hosszabban ismertette a város közéleti mezési ügyét, s a bizottság eddigi intézkedéseit, amelyekkel a Fejermegyei Napló napról-napra részletesen foglalkozik.

A két pontból álló közgyűlés négy óra után már befejeződött.

Szociáldemokrata komolyság.

Talán sehol sem hallunk annyira kifakadást és panaszt a mai nehézségek miatt, mint éppen a szociáldemokratáknál. Mikor az ember ezeket a lamentációkat olvassa, szinte azt hiszi, hogy száraz kukoricakenyerűk sincsen. Röföket irnak a mostani időkomolyságról és szörnyűségéről, könnyeket hullatnak a sok kiontott véért. Ugyanakkor azonban, mikor ilyen fájdalmas és komoly akkordokat nyomtatnak a papírosra, ugyanott azt is olvashatjuk, hogy

A vas és fémmunkások központi vígalmi bizottsága 1915 augusztus 21-én (szombaton) sajtát otthonában, (Thököly-ut 56. szám) nagyobbszabású tancsestélyt rendez, amelyre szövetségünk minden jóakaróját tisztelettel meghívja a vígalmi gárda. Kezdeté este 8 órakor, vége reggel 5 órakor. Előzetes jelentés. Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt tancsestély vendégeinket, hogy folyó évi szeptember 5-én vasárnap este, tancsestélyt tartunk. Kezdeté este 8 órakor, vége éjjel 1 órakor. Továbbá, hogy

a kispesti szervezett munkások által választott vegyes alkalmi bizottság értesíti az össze-szervezett munkásokat, valamint

az eziránt érdeklődőket, hogy az építendő munkásokthoz alapja javára fordítják a mulatságok jövedelmét. Ez a mulatság augusztus 1-én lesz Péstszentlőrincen, a Barmeister-féle vendéglőben. Egyben kéri a vígalmi bizottság a munkások legmesszebb menő agitációját a vígalmi sikere érdekében.

Hát lehet ezeket egyáltalában komolyan venni? Még ezek a bandázatok arról, hogy a béke munkájában vezető szerepet játszhassanak, világot, társadalmat megreformálnak? Az egész világháború idejét áttáncsestélyezték és a rettenetes harc évfordulóját nagy-szabású mulatsággal ünneplik meg. Tegnap még komoly áttáncsal a rokkant katonák érdekében bandázta, most pedig arról szól az ukáz az elvtársaknak, hogy a legmesszebb menő agitációt fejtsék ki a táncmulatság érdekében. Igazán nem tudunk mást mondani, mint: ez a magyar szociáldemokrácia. Ezt pénzezi még ma is a magyar munkás osztály egy része. Nem szégyenlik magukat?

FELHÍVÁS!

Az Országos Katolikus Nagygyűlések és így legújabbán a XII. Nagygyűlés

a Szent István napi körmenet

országos és hivatalos jellegének minél teljesebb kidomborítása érdekében határozatokat hoztak és az

Országos Kath. Szövetséget

külön is e határozatok érvényének biztosítására kötelezték.

Minden esztendőben igyekeztünk a ránk háruló feladatunk eleget tenni. Most kettőzött erővel érezzük e kötelesség súlyát, de fokozott mértékben is vállaljuk azt, hogy különösen ebben az évben hatalmas arányokban bontakozzanak ki Magyarországon a legnagyobb ünnepeink arányai. Mióta Szent Királyunk a földi életből elköltözött, talán sohasem éreztük élő kezét oly közel hozzánk, mint a világegés földetrazó eseményei között és sohasem volt annyira szük-

TÁRCA.

A szaharai dúnákon.

Irta: Agoston Mihály.

Ragham-t mindnyájan szerettük, mert ügyes legény volt. A rettenetes viszontlatás fájdalmasan lepett meg bennünket.

Jambahar sergent halkán mondta: — A szenezáliak megboszulták Ragham társukat.

Horu kapitány odalépett Jambahar szenezáliához s kezét szorított vele:

— Ti bátrak vagytok, hősök, mert legyőztétek az ellenséget, igazságot szolgáltatottok, hogy megbüntettétek az orgyilkosokat! Köszönöm ezt nektek katonák! Vive la France! Vivent les tirailleurs de Sénégal!

A szenezáliak és a legionáriusok sapkáikat és fegyvereiket a levegőbe emelték s „vive la République! vive l'armée! vive capitaine Horu!” kiáltásokkal feleltek a kapitány javára.

Bu-Imzet és Si-ben-Arif is üdvözölték a szenezáliakat s ezzel véget ért a rettenetes rapport.

Mielőtt elindultunk, gyorsan eltemettük a halottakat. A derék Ragham háromszoros diszlovést kapott, aztán megindultunk.

A hajcsárok rekedt ordítózásai és „jallah! jallah! kiáltásai nógatják a tevéket és az öszvéreket. A tevék közül egynehány makrancoskodik és dühösen köpködi nyálát a hajcsárok felé.

Egyébként csend. A burnusziakba burkoló karavánvezetők némán lovagolnak elől. Mindenkit lefoglalnak a történetek...

Messze, nagyon messze a láthatár fényes csikján megjelennek az első pálmafák. Ott kut van s mindenki tudja mit jelent ez a nehéz és küzdelmes sivatagi vándorlásban.

Ma már jól érzem magamat, de az orvos nem engedi, hogy szolgálatot tegyek. Majd holnapután.

Moghreb-el-Aska valami titokzatos, ravasz mosolygással intget felénk árva pálmáival és sivatagi kutyával: ott valami rémes, nagy meglepetés vár reánk, mert kutyáink ismét nyugtalankodnak.

El-Annah-Dar ma cigarettát kért. A sebláz még nem jelentkezik. Orvosunk minden órában megnézi.

Itt ismét sok a tevecsonváz. Orvosunk szerint emberi csontok is vannak körülöttük. Az elküitat követői imát mormolnak e rettenetes utjelzők mellett s áhitatosan mondják egymásnak:

— Had el kelb mlih (ezek nem a gonoszok közül valók).

Tizenegy órakor érkezünk meg a kuthoz. Itt egy új borzalmas meglepetés vár reánk. A karaván emberét, akit vizsgálésem alkalmával fogtak el a tuareghek, fej nélkül találjuk ültő helyzetben az egyik palma tövében. A tuareghek a szerencsétlen ember végét a kutba eresztették, a fejét pedig az ölébe tették. A levágot fej szájában egy papírszelet lóg, melyen a következők állanak arab nyelven:

„Dzsib-li-máh! (Hozzatok vizet.) Mi megrendülve némán megyünk vissza a convoi-úlvé. Véres vizet nem iszunk.

Jambahar villámlo szemével találkozom egy pillanatra. A szenezáli halkán mormog:

— Beni kelbs visszakapjátok ezt!

Most már értem ezeknek a fekete katonáknak rettenetes boszuját...

* * *

Karavánunk lassan és a szomjúságtól eltikkadva folytatja útját a bou-denib-i reg en. Még csak egy nap választ el bennünket Deu-Denib-től. Éppen itt az ideje, mert vízkészletünk allig tartaná tovább.

A tuareghek nem mutatkoznak, mert Bou-Denibből a spahik jönnek elénk a szultán maghzen-jával. Ez a vidék már nem az ő terepük, mert Bou-Denib lakóival hadilábon állanak.

Bou-Denib-ből a spahikkal folytatjuk utunkat Figuig felé, hogy új küzdelmekkel és új szenvedésekkel gyűljük fel a harcot. A karavántól és a szenezáliaktól való válásunk ideje kezdedik. Elválnak, talán sohasem találkoznak többé — csak ennek a sivatagi utnak véres emlékei keresnek fel majd bennünket, hogy soha, soha el ne feledjük ezt a veszélyes és küzdelmes szaharai utazást.

(Vége.)

ségürrk arra, hogy ezt az áldást kikönyörögjék.

Magyarország egész lakosságához fordulunk, hogy

1915. augusztus 20.-ának

megünneplését örök emlékeztetővé tegye Aki csak teheti, zárandokoljon föl Budapestre, hogy az ország minden tájáról összesereglett tömeg kísérfje útján a Szent Jobbot. É mellett pedig ne legyen az országnak egyetlen zuga sem, ahol az otthonmaradottak ugyanabban az időben nem gondolnak álhittal az Isten kegyelmének ama csudálatos megnyilvánulására, mely Szent Királyunkat nekünk adta és szentesgése kezét, mint legnagyobb ereklyénket, századokunk át megörizte. — Hatalmas harangzugas rázza meg az egész haza levegőjét, hangosan hirdelve a magyar nép törhetetlen hitét, mely minden veszedelmek között országunkat és népünket megtartja.

Az Országos Katolikus Szövetség készségesen áll azoknak rendelkezésére, akik a fővárosba szándékoznak utazni. Amennyire a viszonyok csak megengedik, a hatóságoknál megfelelően eljár, az utazás és elszállásolás kérdésében a kieszközölhető valamennyi könnyebbéget megszerezni igyekszik. Ebben a tekintetben állandó összeköttetést kíván fenntartani a klerus főtisztelendő lelkeskedő tagjaival, akiknek ebben támogatását kéri azzal, hogy a részletekről szóló tudósítást annak idején hozzájuk fogja irányítani.

Háborus esetek.

II.

A marschbatalionunk éppen Olszanica galiciai faluban időzött, amikor megjött a brigád-parancsban a nagy hír: Lemberg elesett. Le lehetne-e írni a hír hatását? Tiszt, baka összeölelkeztek, daloltak, sirtak örömkömben. A tisztikar egy az oroszoktól tönkretett kastélyban volt összegyűlvé. A kastély előtti nagy térségen gyűltek össze a századok legénysége, fáklás menetben, dalolva, hatalmas zászlókkal jöttek a falu minden irányából. Ugyancsak a faluban volt a 32-esek menetzászlóalja, ök is jöttek fáklásan, vig danával, zeneszóval.

Sötét, holdtalan volt a est, de nappali fényt árasztott a sok-sok fáklá, szakasz-lámpa. A két zászlóalj legénysége hullámozott a kastély előtt, körben jártak a zene ritmusára, a térség körüli tavakban tündöklött a fáklák fénye. Folytonos „éljent” harsogott a sok katona.

Főnn a kastély erkélyén egy tiszt szólalt meg, ecsetelte a nagy hír jelentőségét, utána a Gott-erhaltét, majd a Hymnust és a Wacht am Rheint játszóta a Musik. „Éljen a tisztikar!” kiáltják a bakák. „Éljen a legénység!” — válaszolnak a tiszték. „Éljenek a németek!” — „Éljenek a katonák — vesszen Itália!” — zúgják, harsogják folytonosan. Olszanica a rutén község még biztosan nem látott ilyen lelkes jeleneteket, nem hallotta még magyar baka énekét, éljent, hurrahót... Pesten, Bécsben szép lehetett a tüntetés Lemberg bevételének öröme, de az olszanicai talán jobban a szívhez

szólt és jobban a szívből jött. Itt katonák tüntettek, harcban alaposan már megedzett és harcba induló katonák, akik igazán megérezték, mit jelent — Lemberg! Meglett a város, amit már elveszettek hittünk, hiszen tíz hónap mult el elvesztése óta; s im a küzdő front már tul van Lembergen, a golyók már tul a városon süvitenek s a front mögött nagy, friss erők várnak a boldog percre, amikor ök is bele kerülnek majd a nagy világeseménybe — megadni a végleges, a kegyelemdőfést az orosz medvenek.

Ünnepeltek a magyar katonák Olszanicán. A rutén — talán oroszérelmü — lakosság láthatta, milyen a magyar katona lelkesülése.

Minő kedvvel állnak a harcok előtt s minő hangulattal mennek neki az ellenségnek. Láthattak sokat, szépet, lélekemelőt...

S akkor éjfel magyar dal zengett a galiciai idegen ég alatt...

Az az éjszaka sokat ért nekünk is: katonáknak és sokat ért az olszanicai ruténoknak is...

Bár mentül többször lehetnének ilyen jó hireink és ilyen remegés, fáklás, nótás, muzsikás estéink és éjszakáink! Bár ott csengne az a magyar szó és magyar dal örökké a galiciai hegyek között és rónakon!...

... A falu határában az országúttól kezdve hosszú lövészárkok fut. Az árok világos sárga agyagos földjén még mindig láthatók vörös sávok, vörös packák: vérnyomok azok. Vér bizony, biztosan magyar vér. Most a lembergi hirre meglevenedtek ezek a véres vonalak és nyomok is, fölgoskodtak és azt dörgik egész világban hallható hangon: Lembergért mi is küzdöttünk, Lembergért mi is elvértünk — Lembergert mi vettük be, Lemberg a miénk!

... Azóta nem vörösnek látom azokat a vérnyomokat, hanem — aranyosnak.

—ts

HIREK.

Napló.

A világháboru komoly idejében a szabadkőművesek s csatlósai: a radikálisok és a szociáldemokraták kétségkívül a bohócok szerepét töltik be. Amig mi vérral és anyagi erőlködésekkel áldozunk, amig mi aggódó lélekkel s minden áldozatra kész akaratral nézünk a bizonytalan jövő elé, ezek azon török a fejüket, hogy miképen használhatná ki a háborut a kath. egyház ellen? Mint bécsi forrásból értesültünk, társadalmunk említett alakjai nagyban készülődnek arra, hogy a háboru után nagyméretű tüntetéseket s mindenféle tüntetéseket rendezzenek a kath. egyház s annak öntudatos fiaii ellen. Amig mi a végső megfeszülésig dolgozunk, nekik ez a támadás a legfőbb gondjuk. Mit nékik az, hogy mi lesz állami létünkkel: hisz ök mindenütt otthon vannak a világszövetség révén, amelyet vissza lehet állítani, ha a szükség ugy kívánja... Mit nekik, az hogy mi lesz gazdasági erőnkkel: hisz ök már be vannak biztosítva a hadseregszállítások által.

No de mi ezt csak leszögezzük s sietünk tovább, mert sok, nagyon sok a munkánk s mi nem áskálkodással, hanem becsületes munkával akarjuk szolgálni a népet. Így reméljük, hogy a külső elenség legyőzése után el tudunk majd banni a belülről támadó idegenekkel is.

Bárcsak már vége volna ennek a világeseménynek, hogy velük is elkezdhetnénk azt a nagyon hangzatosított erő mérkőzést.

Hadbavonult városi tanácsos. *Lipcsy Lajos* városi tanácsos, mint megirtuk, önként jelentkezett a harctérre. A hazafias tanácsos pénteken bevonult a hadsereg.

A Hadsegélyző ünnepe. A Hadsegélyzőnek vasárnap tartandó beszámoló ünnepély, mint említettük, a vármegyházán lesz. A rendezőség figyelemzeti a közönséget, hogy az ünnepség kezdete előtt foglalja el helyét, mert a programszámok alatt senkit be nem engednek a terembe. Az első sor fenn tartott hely, a többi széksor számolatlanul és díjtalanul áll a közönség rendelkezésére. A terem befogadási képességére való tekintettel csakis jeggyel lehet belépni. Jegyek ingyen kaphatók Klökner Péter, Kna-zovitzky Béla, Horváthné és Rónayné tizletében és a Hadsegélyző hivatalban.

A Szent Istvánnapi körmenet. Magyarország minden esztendőben kegyelettel ünnepli meg Szent István napját, amikor országos jellegű körmenetben viszik körül a Szent Jobbot. Mióta az ereklyét őrizzük, talán sohasem volt annyira aktuális; hogy az ünnep méreteiben és fényében minél hatalmasabb legyen, mint az idén. *Az Országos Katolikus Szövetség* már már a katolikus nagygyűlések határozásai folytán is fölhívást intézett 1915. augusztus 20.-nak megünneplése érdekében, ezt szétküldötte az egész országba, hogy amennyire csak a viszonyok megengedik, a hívek minél nagyobb serege zárandokoljon föl Budapestre és kísérfje útján a Szent Jobbot. Emellett fölkérte a lelkeskedő papságot, hogy mindenütt az országban kétsitésk elő az első magyar király emlékének megünneplését. Ebben az évben a szokásos megemlékezéshez csatlakozzék milliók ajkáról az ima, amely diadalt és dicsőséget kér az igazságért küzdő fegyvereknek.

Küttetés. Fekete Ferenc 69-es káplár, székesfehérvári rendőrt hősies viselkedéséért a bronz vitézségi éremmel tüntették ki.

Liszt érkezet. A szerződött malom pénteken a következő mennyiségű lisztet küldte a városnak: 7560 kg. keveretlen főző liszt, 11475 kg. keveretlen rozsliszt, 11475 kg. keveretlen buzakenyér liszt.

Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultúra az elsőik között foglal helyet. Havonként kétszer jelenik meg, Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horányzky-utca 20. szám.

PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON:

A bpesti Apolló nagy-sikerü operettje

TÁNCOS ASSZONY

operett. Irta Békffy László
Zénjét szerezte

ifj. dr. Gajary István

Személyek:

Dr. Káldy Cukor Kálmán
A felesége H. Várady Elza
Szobalány Concha Rózsika
Inas a szomszédból Mály Gerő

Magánszámokban

:: fellépnek ::

H. Várady Elza

Concha Rózsika

a Király Színház tagja.

MÁKY GERŐ

A bpesti Apolló tagja.

Cukor Kálmán

a Népepera művésze.

A műsört zongorán kíséri

Hetényi Heidelberg Albert

zeneszerző.

Helyárak mérsékeltén
:: felemltek ::

Jegyek előre válthatók
Krausz Verona dohány-tözdéjében.

Előadások fél 7 és 9 órakor.

— Fejérvármegyei közgyűlés. A vármegye törvényhatósága július 26-án d. e. 10 órakor a székház nagytermében rendes közgyűlést tart a következő fontosabb tárgysorozattal: A hadsegélyezés céljára szolgáló ideiglenes és részleges adó kivételére hivatott bizottság kiegészítése. — Pestvármegye felirata a kormányhoz az állam érdeke és épsége ellen vétkezőkkel szembe a törvény elkobzás életbe léptetésére törvény alkotása iránt. — Alap község kérvénye a sárszentmiklós — alap — alsócsentiványi vicinális utnak törvényhatósági kezelése vétele iránt. — Füle község határozta 1000 korona rövid lejáratú kölcsön fölvétele tárgyában. — Füle községi pótadó törlése. — Marostordavármegye közönsége az olasz hadüzenetből kifolyólag a m. kir. miniszterelnököt intézett feliratát pártolást végett megküldi. — Székesfehérvár szab. kir. város közönsége hozzájárulást végett megküldi a város tisztviselőinek a katonai szolgálat alóli felmentése ügyében hozott határozatát. — Sós és Feldmáhn vízvezeték építési vállalkozói és a lovassági lakantya vízvezetékjének és csatornázási munkálataiért szerződésleg járó kereseti összegének felemelését kéri. — Adony község határozata a ker. munkás-biztosító pénztárak működése tárgyában. — A Szt. György-kórház I. oszt. beteget ápolási díjának felemelése. — Pfin József temetkezési vállalat kérvénye a kórházi temetések egységáranak fölemelése tárgyában. — Paulovits Béla kérvénye a kórház részére szállított tej egységáranak fölemelése tárgyában. — Arvay Zoltán nyug. alapi jegyző kérvénye nyugdíjának fölemelése iránt. — A vármegye központi altsztek és szolgák kérvénye gabonaszükségletüknek beszerzése tárgyában. — Továbbá a vármegye közönsége pénz-társadalmának és költségvetésének bemutatása.

— A hazáról. Rozner Pál 17-es honvéd 1914 év október 20-án az északi harctéren hősi halált halt, akinek lelki üdvéért az engesztelő szent mise e hó 19-ikén hétfőn reggel 7 órakor lesz a székesegyházban.

— A hadilárvák ügye. Az Országos Katolikus Szövetségnek a háboruban elesettek árúi érdekében indított mozgalomból újabbán Csáky Károly gróf váci püspök, Párvy Sándor szepesi püspök, Hajdu Tibor pannonhalmi főpát, Papp Antal munkácsi püspök köztölték hozzájárulásukat. Mindnyájan igen meglehangan levelet intéztek Zichy János gróf elnökhöz.

— Az elpusztult falvakért. Mint ismeretes, Debrecen város kezdte azt az igazán nemes mozgalmat, hogy a felvidék elpusztult falvait az ország tehetősebb városai építsék fel. Debrecen ezen átiratát megküldte Székesfehérvárnak, hogy hasonlóképpen cselekedjék. A némes sziv sugalta indítványt a legközelebbi közgyűlés fogja tárgyalni.

— A vítzó ur gyáva volt. Kántor János Hindenburg-baka mintegy hat héttel ezelőtt ment el menetszázadával a harctérre, illetve Kántor infanterista nem ment el, mert egyik állomáson lemaradt a vonatról. Kissé felöntött a garatra s az esetleges kis büntetésből való félelemben elbolyongott. Egész mostanig bujdosott, még végre aendőrség lefűllelte a gyáva katonát.

— Katonatemetések. *Bukó György* 17. honvéd csabai lakos, a harctéren kapott betegségét következében elhunyt. Temetése július hó 17-én d. u. 3 órakor lesz a csapatkórház halottasházából.

Velő Ferencz 6. honvéd, óbecsei lakos a harctéren kapott betegségét következében elhunyt. Temetése július hó 17-én d. u. 3 órakor lesz a csapatkórház halottasházából.

Majstovic Nicóla 70. gyalogos, neradini lakos, a harctéren kapott betegségét következében elhunyt. Temetése július hó 17-én d. u. 2 órakor lesz a csapatkórház halottasházából.

Lovadnju Iván orosz hadifogly a harctéren kapott lösebe következében elhunyt. Temetése június hó 18-án d. u. 2 órakor lesz a csapatkórház halottasházából.

— Hadifoglyok alkalmazása ipari munkákra. A kormány megendte, hogy a hadifoglyokat ipari munkákra is felhasználhassák, ha a politikai hatóság véleményezi. A polgármester csak akkor véleményezi a hadifoglyok kérelmezését, hogy a fővárosi munkásközvetítő igazolja, hogy munkás nincs, s a foglyok alkalmazása indokolt. Senki sem kaphat azonban több munkasert, mint rendszeren alkalmazni szokott. Nem szabad továbbá az alkalmazott foglyok munkabéret csökkenteni, sem elbocsájtani. Aki hadifogly munkást kapott, s a kikötött feltételeket nem tartja be, attól elveszik a munkaerőt.

— A sebesültek olvasmányai. A honvédelmi miniszter meghagyta, hogy a katonai kórházakba a betegek és sebesültek részére érkező könyv és folyóiratküldemények szigoruan átvizsgálandók és az olvasmányúi nem alkalmas vagy árok hatásuaknak talált nyomtatványok elkobzendők. Miután a polgári kórházakban ápolat katonák részére érkező könyv és folyóiratküldemények is ugyanilyen eljárás alá vonandók, a helyügymiszter felhívja a vármegye alispánját, hogy erre a felülvizsgálatra utasítsa a törvényhatóság területén levő összes polgári kórházak vezetőségét. Nagyon okos san van.

— A hódítások mérlege. A németországi lapok részletes kimutatást közölnek arról, hogy mekkora területet tartunk megszállva mi és mennyi van az entente kezén. Eszerint Franciaország Elzászban, a Vogézek mentén 1000 négyszögkilométernyi területet foglaltak el, ezzel szemben a németek Belgium 29,000 négyszögkilométer területéből 28,000, Franciaországban pedig 25,000 négyszögkilométer területet tartanak megszállva. A keleti harctéren az oroszok Galiciából már csak 11,000 négyszögkilométer területet bírtokába vannak. Ezzel szemben a szövetséges magyar, német és osztrák csapatok Oroszország területéből összesen 88,000 négyszögkilométer hódítottak meg. E szerint tehát a mi hódításunk 141 ezer, az ententéé pedig mindössze 12 ezer négyszögkilométer.

— A FEJÉRMEGYEI NAPLO az összes dohánytözsdekben és a város minden részében az üzletekben is kapható.

Olcsóbb lett a spiritusz! Mai naptól kezdve LITERJE I KORONA 30 FILLÉR Langráf Gábor és Fia gépszij és bürkerkeskedésében. Jókai-utca 8. — Telefon 100.

Kréme de lactaine saját nemében páratlan hatású arcbőrzsépfítő, finomított készítmény, ezen tejkrém teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszeri használat után bársony pu, hává teszi, pattanásokat, szeplőket májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható **Szűcs Róbert** Magyar Korona győzszertárában Kossuth-utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

PJUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTKOK EPÜLETE). ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldé! Telefon 250.

SZINHÁZ.

Operette az Apollóban. A tegnapi mindkét előadásban megtöltötte a közönség az Apolló Színház hatalmas nézőterét. Szenzációs sikert aratott a „Táncos asszony” s operette, mely méltán megérdemelte azt a sok tapaszt, amellyel a közönség a magánszámoknál is honorálta a szereplő művészek kiváló játékát. Igen tetszettek a közönségnek Hetényi saját szerzeményű darabjai, melyeket H. Várady Elza adott elő. Cukor Kálmán Carmen-ből énekelte a „Torreador-t” Concha Rózi néhány szép sanzont és Mály Gerő pedig a legújabb aktuális tréfakkal mulatatta a közönséget. Bátran mondjuk, hogy az Apollónak már régen volt ilyen művészi nivójú estélye. A zenezámokat Hetényi Heideberg Albert zenezszoó kísérete zongorán művészi készséggel. Ma megismétlik a teljes műsort.

Telefon 233. — Telefon 233.

Péntek, szombat, vasárnap,
július hó 16, 18 és 18-án:

A GÓLEM.

Fantasztiikus filmjáték 5 részben.

Az eredeti zenét az Uránia kütön e célra szerződött **ZENEKARA** szolgáltatja.

Helyárak mérsékeltten emeltek.

Pénteken és szombaton 2 elő-előadás 7 és 9 órakor. Vasárnap 4 folytatálagos előadás, kezdete 3 órakor.

Számozott ülőhelyek.

Jegyek előre válthatók a pénztárnál és Ullmann Imre dohánytözsdekjében. Páholy 5 személyre 6 kor. Erkély 1 kor. I. hely 70 fillér. II. hely 50 fillér. III. 24 fillér.

APRÓHIRDETÉSEK.

Bármennemű eladásnál és vételnél a legelőszerűbb és legolcsóbb az apróhirdetésekből hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendőek és a megjelent apróhirdetéseket után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árendemények vannak. Hírszóveg között rendes betűkkel a hirdetés sorokint 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcösöt sértik, vagy bármi okból a sajtótörvényvel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyiltírt hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Makulatur papír eladó. Cim a kiadóban.

Csizmadia segédekét, elsőrendű munkásokat hét korona fizetéssel és egy fiatal hetimunkást felvesz Natkay Kálmán Adonyban. (Fejérmegye.)

Befűzőéshez való hólyagpapír 1 iv 5 és 6 fillér. Anna napra szóló levelezőlapok. Legújabb daloskönyvek. Orosz fogságban levőknek szóló levelezőlapok Kaufman Pál papirkereskedésében Kossuth-u. 9.

Mézeretnek való lécek kaphatók Koháry József asztalosmesternél Háltér 3. (Ponty épület.)

Közleifakvó szőlőben nagyobb pincét és hordókat megveszek, esetlek bérbeveszek. Herczog Sándor déli vasuti vendéglős.

Csinos család ház modern berendezéssel, parkirozott udvarral kiadó. Tudakozódni Szogyény Marich-utca 1. szám alatt Vekerle Ferencnél.

Egy ügyes fűtő állást keres. Tobak-utca 11.

Balatonfüreden nyaraló kényelmes berendezéssel, fűrdőkabinnal olcsón bérbevehető. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó fiu felvetetik Budai-ut 6. szám alatti tözsdekben.

Gyümölcs-utca 29. szám alatt egy 2 szobás lakás előszobával és minden hozzátartozóval együtt minden óráan kiadó.

Egy jó házból való fiu tanulóknak felvétetik Gebauer Testvérek bodegájában. Kossuth-utca.

Csinosan butorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 26.

Kitűnő fajú ribizli, málna, körte, idei burgonya, fejessaláta, velőborsó stb. kapható Széchenyi-utca 26. sz. alatt. Ugyanott 8—10 kocsi trágya eladó.

Legújabb szalma (tagál) női kalap-formák.

Selyemsapkák. VIRAGOK és DISZEK

Elegáns blousok és pongyolák legolcsóbban kaphatók:

Kovács Antalnál, uri és női divatruház. Városház-tér.